

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002547

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бандура Василь Васильович

2. Vasyl V. Bandura

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 211

Назва наукової спеціальності: Ветеринарна медицина

Галузь / галузі знань: ветеринарна медицина

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Ветеринарна медицина

Дата захисту: 04-08-2026

Спеціальність за освітою: 211 Ветеринарна медицина

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14778

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Подільський державний університет"

Код за ЄДРПОУ: 22769675

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32316, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Подільський державний університет"

Код за ЄДРПОУ: 22769675

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32316, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.41.43, 68.41.59

Тема дисертації:

1. Клініко-патогенетичні особливості маститу корів з урахуванням поліморфізму гена BoLA-DRB3
2. Clinical and pathogenetic features of mastitis in cows, taking into account the polymorphism of the BoLA-DRB3 gene

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена вивченню особливостей клінічного прояву, морфологічних та імунологічних особливостей гомеостазу в організмі хворих на катаральний мастит корів і ефективності лікування з урахуванням поліморфізму гена BoLA-DRB3. За результатами бактеріологічних досліджень встановлено полімікробний характер мікрофлори секрету молочної залози за маститу. Домінуючими збудниками були коагулазонегативні стафілококи, *Escherichia coli* та *Staphylococcus aureus*. Виявлено залежність видового складу мікрофлори від клінічної форми захворювання. Методом ПЛР-ПДРФ досліджено поліморфізм гена BoLA-DRB3 та встановлено асоціацію окремих алельних варіантів із захворюваністю корів на мастит. Вперше для української червоної молочної породи доведено зв'язок алеля BoLA-DRB3*28 зі стійкістю до маститу та алеля BoLA-DRB3*26 – зі схильністю до захворювання. Для корів української чорно-рябої молочної породи встановлено достовірний зв'язок алелів BoLA-DRB3.2*24 та BoLA-DRB3.2*26 з підвищеним ризиком розвитку клінічних і субклінічних форм маститу. Досліджено особливості клінічного

перебігу катарального маститу та зміни морфологічних й імунологічних показників крові залежно від генотипу тварин. Встановлено, що носійство алелів BoLA-DRB3.2*24 та *26 супроводжується більш вираженими порушеннями клітинної та гуморальної ланок імунітету, розвитком лімфопенії, нейтрофільного зсуву та повільнішим відновленням імунологічних показників у процесі лікування. Комплексне лікування забезпечувало клінічне одужання всіх тварин, проте у носіїв алелів BoLA-DRB3.2*24 і *26 тривалість одужання була більшою, а показники відновлення імунного статусу нижчими порівняно з тваринами без зазначених генетичних маркерів. Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні використання поліморфізму гена BoLA-DRB3 як молекулярно-генетичного критерію прогнозування ризику розвитку маститу, оцінки перебігу захворювання та підвищення ефективності профілактичних і лікувальних заходів у молочному скотарстві.

2. This thesis investigates the clinical manifestations of catarrhal mastitis in cows, the morphological and immunological features of homeostasis, and the efficacy of treatment in relation to BoLA-DRB3 gene polymorphism. Bacteriological examination of mammary gland secretions demonstrated a polymicrobial etiology of mastitis. The predominant pathogens were coagulase-negative Staphylococci, Escherichia coli, and Staphylococcus aureus. The species composition of the mammary gland microflora was found to be associated with the clinical form of the disease. Polymorphism of the BoLA-DRB3 gene was analyzed using the PCR-RFLP method. Significant associations were identified between specific allelic variants and susceptibility or resistance to mastitis. For the first time in the Ukrainian Red Dairy breed, the BoLA-DRB3.2*28 allele was identified as a marker of resistance to mastitis, whereas the BoLA-DRB3.2*26 allele was associated with increased susceptibility to the disease. In the Ukrainian Black-and-White Dairy breed, the BoLA-DRB3.2*24 and BoLA-DRB3.2*26 alleles were found to be significantly associated with an increased risk of both clinical and subclinical mastitis. The clinical course of catarrhal mastitis and genotype-dependent changes in morphological and immunological blood parameters were evaluated. Carriers of the BoLA-DRB3.2*24 and BoLA-DRB3.2*26 alleles exhibited more pronounced alterations in cellular and humoral immunity, including lymphopenia, neutrophilia with a left shift, and delayed normalization of immunological parameters during treatment. Comprehensive therapy resulted in clinical recovery in all animals. However, cows carrying the BoLA-DRB3.2*24 and BoLA-DRB3.2*26 alleles required a longer recovery period and demonstrated lower rates of immune status restoration than non-carriers. The practical significance of the obtained results consists in substantiating the use of BoLA-DRB3 gene polymorphism as a molecular genetic marker for predicting mastitis risk, assessing disease severity and prognosis, and improving breeding, preventive, and therapeutic strategies in dairy cattle production.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U110773

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Suprovych, T. M., Salyha, Yu. T., Suprovych, M. P., Fedorovych, Ye. I., Fedorovych, V. V., Laiter-Moskaliuk, S. V., Tokarchuk, T. S., & Bandura, V. V. (2024). Genetic diversity of the Ukrainian black-and-white dairy breed population by the BoLA-DRB3 gene under the effect of Holsteinization. *Cytology and Genetics*, 58, 560–571.
- Suprovych, T. M., Suprovych, M. P., Bandura, V. V., & Chorny, I. O. (2023). Генетичні дослідження великої рогатої худоби на основі ДНК-маркерів. *Podilian Bulletin: Agriculture, Engineering, Economics*, (38), 192–202.
- Bandura, V. V., & Suprovych, T. M. (2025). Ordering of alleles “without specific nomenclature” of BoLA-DRB3 exon 2 gene obtained by PCR-RFLP. *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького*, 27(103), 88–96.

- Bandura, V. V., & Suprovych, T. M. (2025). Генетичний профіль української червоної молочної породи за геном BoLA-DRB3. Науково-технічний бюлетень Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних лікарських засобів та кормових добавок та Інституту біології тварин, 26(2), 23–32.
- Bandura, V. V., & Suprovych, T. M. (2026). Clinical and biological significance of DNA markers in mastitis in cows of the Ukrainian Red Dairy breed. *Ukrainian Journal of Veterinary and Agricultural Sciences*, 9(1), 8–14.
- Бандура, В. В., & Супрович, Т. М. (2026). Паратипові чинники маститу корів в умовах фермерського господарства. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*, (50). С.282–288.
- Suprovych, T., Bandura, V., Chornyi, I., & Perehniak, Y. (2023). BoLA-DRB3 gene's polymorphism of Ukrainian cattle breeds in relation to mastitis. In *Management of the genetic fund of animals: Problems, solutions, outlooks* (pp. 434–444).
- Suprovych, T., Bandura, V., Laiter-Moskaliuk, S., & Tokarchuk, T. (2023). Biodiversity of world and Ukrainian cattle breeds by BoLA-DRB3 gene. In *Biodiversity of agricultural plants and animals, their conservation and perspectives* (pp. 245–250).
- Бандура В. В. (2024). Оцінка генетичного біорізноманіття українських порід великої рогатої худоби за індексом Шенона та поліморфізмом гена BoLA-DRB3. У *Біологія тварин: Тези доповідей XXII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, присвяченої 75-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук, професора, члена-кореспондента НААН Р. Федорчука* (19–20 вересня 2024 р., м. Львів, Україна) (т. 26, № 3, с. 132).
- Бандура В. В., Супрович Т. М., & Супрович М. П. (2024). Порівняння генетичного різноманіття порід великої рогатої худоби за геном BoLA-DRB3. Зміна клімату та її наслідки для тваринництва і ветеринарної медицини: наукові 18 підходи та інноваційні рішення: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (10–11 жовтня 2024 р., Одеса) (с. 17–19). ІКОСТ НААН.
- Бандура В. В., Супрович Т. М., & Супрович М. П. (2025). Biodiversity of cattle breeds by the BoLA-DRB3 gene. Зміна клімату та її наслідки для тваринництва і ветеринарної медицини: наукові підходи та інноваційні рішення: Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (23–24 жовтня 2025 р., Одеса) (с. 17–19). ІКОСТ НААН.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Виконання

Вперше встановлено клініко-патогенетичні особливості перебігу маститу у корів з урахуванням поліморфізму гена BoLA-DRB3, виявлено асоціації між окремими алельними варіантами гена BoLA-DRB3 та схильністю корів до розвитку різних клінічних форм маститу. Експериментально доведено, що при наявності алелів гена BoLA-DRB3.2*26 і *24 у корів української чорно-рябої молочної породи виникають клінічний і субклінічний мастит.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Супрович Тетяна Михайлівна

2. Tetiana M. Suprovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4708-6692

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Подільський державний університет"

Код за ЄДРПОУ: 22769675

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32316, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Радзиховський Микола Леонідович

2. Mykola L. Radzykhovskiy

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.02, 16.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0518-8148

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасенко Людмила Олексіївна

2. Liudmyla O. Tarasenko

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5782-5079

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493008

Місцезнаходження: вул. Канатна, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 000kkaz97

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сачук Роман Миколайович

2. Roman M. Sachuk

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4532-4220

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боднар Олександр Олександрович

2. Oleksandr Bodnar

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6161-6835

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Подільський державний університет"

Код за ЄДРПОУ: 22769675

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32316, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Горюк Юлія Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Горюк Юлія Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кобернюк Олена Тарасівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна